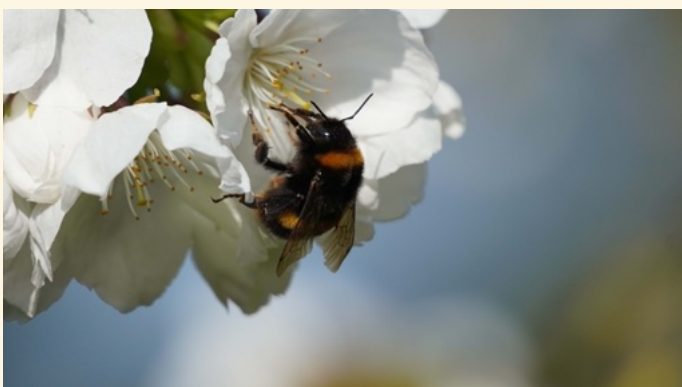

NatuurHistorische Tijdingen

Koninklijke Nederlandse Natuurvereniging (KNNV)

Afdeling Roosendaal

April 2025 Lente

Modern bosbeheer
(de praktijk)

Macrofotografie

De heg belicht

INHOUD

Van de redactie	3
Colofon	4
Voorwoord van de voorzitter	5
Excursies april - sept	6
Biodiversiteitswerkgroep, wandeling 27 maart	7
Uitgestorven, maar waar?	8
Nieuwe Europese spin van het jaar: boomzesoog	8
Fotowerkgroep, thema 'Macro'	9
Modern? bosbeheer, de praktijk	15
<i>Heg</i> , boekbespreking	17
Contactgegevens	18

Gedeeltelijke zonsverduistering, 29 maart 2025
foto Frank Visch

Van de redactie

Omdat de NHT altijd uitkomt aan het begin van een nieuw seizoen en de seizoenen veel mensen beweegt, ligt het voor de hand om hier iets over te zeggen. In deze NHT wordt de lente al jubelend verwoord, zie 'Voorwoord van de voorzitter'.

Wat heerlijk om de sprietjes Koninginnekruid boven de grond uit te zien piepen, de merel op het dak te horen. En ik hoor her en der cetti's zangers. Afgelopen zondag nog, in het Halsters Laag met de KNNV-wandeling, op de plek waar onze gids Marike hem daags eerder ook had gehoord.

In de NHT klinkt het enthousiasme waarmee de auteur het boek 'Heg' heeft geschreven door in de boekrecensie. Hier, en in het stuk over modern bosbeheer, wordt besloten met een vraag aan de lezer. En als u uitkijkt naar de boomzesoog zou u uw waarnemingen wellicht kunnen doorgeven, via de app Obsidentify.

De fotowerkgroep heeft zich, zoals te zien is, uitgeleefd op het thema 'Macro'.

Veel leesplezier!

Staartmees - linker foto's: Frank Visch

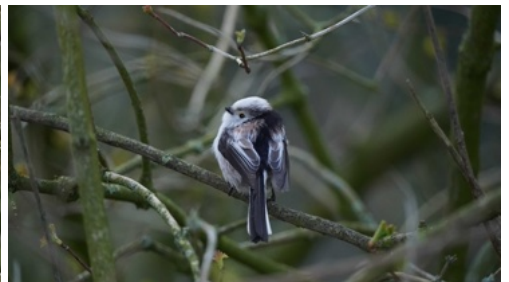

foto Marijke Niquet

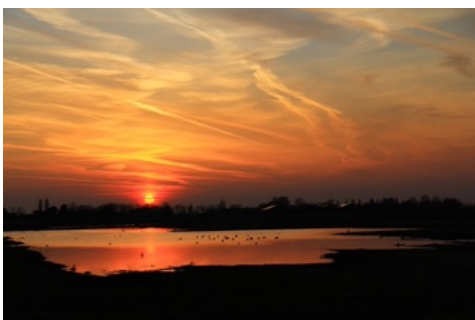

Foto Frank Visch

MEC Roosendaal
Centrum voor duurzaamheid

Natuur, milieu en duurzaamheid

Het MEC Roosendaal richt zich op inwoners van de gemeente Roosendaal. Geïnteresseerden worden in de gelegenheid gesteld kennis te maken met natuur, milieu en duurzaamheid. Om dat te bereiken worden tal van educatieve en recreatieve activiteiten georganiseerd voor jong en oud. Zo is er steeds een vaste tentoonstelling over Landgoed Visdonk en een wisseltentoonstelling. Ook worden workshops, lezingen, cursussen en excursies verzorgd en kan gebruik gemaakt worden van diverse soorten leskisten. Een aantal activiteiten vindt plaats in samenwerking met de natuurorganisaties IVN, KNNV en ander partners.

NHT

NHT is het kwartaalblad van Natuurvereniging KNNV Roosendaal. Verspreiding van de NHT vindt plaats per e-mail.

Redactie

Annemarie Weldring
Gerrit Groeneweg, Guus Dekkers

Redactieadres

redactie@roosendaal.knnv.nl

Overname van artikelen is alleen toegestaan met toestemming van redactie en auteur.

Omslag

Foto's met de klok mee: Sleedoorn, magnolia, narcis - Frank Visch; aardhommel op bloesem, bij op bloesem - Marijke Niquet

Kopij

Sturen naar redactieadres tot 3 weken voor verschijningsdatum. Verschijningsdata: ca. 1 jan. - 1 april - 1 juli - 1 okt. De redactie behoudt het recht om redactionele aanpassingen te doen.

Advertenties

Johan de Graaf: penningmeester@roosendaal.knnv.nl

Donateurs

U kunt zich aanmelden als donateur bij Johan de Graaf penningmeester@roosendaal.knnv.nl, of uw donatie overmaken op IBAN NL64 INGB 0005 2527 76, t.n.v. KNNV afd. Roosendaal.

Website

www.knnv.nl/roosendaal

Facebook:

- KNNV afdeling Roosendaal
- paddenstoelenwerkgroep KNNV Roosendaal
- zoogdierenwerkgroep KNNV Roosendaal
- planten- en mossenwerkgroep KNNV Roosendaal (voor leden)

Contact

KNNV afdeling Roosendaal
Dennescheerderdreef 11, 4707 PK Roosendaal
Bankrekening: NL64 INGB 0005 2527 76
e-mail: info@roosendaal.knnv.nl
Website: www.knnv.nl/roosendaal

Lidmaatschap:

Leden € 23,-, huisgenootleden € 9,-, jeugdleden (12 - 25 jaar) € 5,-. Leden en jeugdleden ontvangen het landelijke blad Natura 4 keer per jaar en de NHT. Voor alle info kijkt u op de website.

koffie met

- appelgebak
- warme wafels
- bosvruchtentaart
- warme chocomel met slagroom
- **twist**drank voor de kinderen
(zonder kleurstoffen, niet-koolzuurhoudend)

Dennescheerderdreef 11, 4707 PK Roosendaal | 0165 - 54 64 38
info@brasserie-t-huis.nl | www.brasserie-t-huis.nl

Kopij

- Lever de kopij tijdig in bij redactie@roosendaal.knnv.nl
- Grootte van foto's: ten minste 1 mb

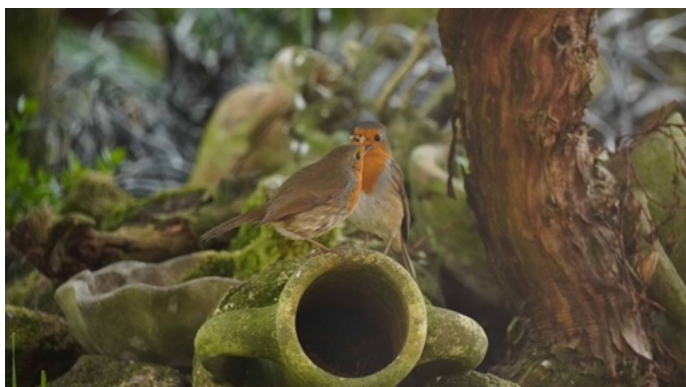
COPYRIGHT foto's

Bij foto's wordt de naam van de fotograaf vermeld. Wanneer een foto niet door de auteur zelf is gemaakt, is schriftelijke toestemming nodig van de fotograaf. Zonder deze toestemming kan een foto niet geplaatst worden.

NHT's op website

De NHT wordt een maand na uitgave op de website geplaatst. Houd hiermee rekening bij het aanleveren van uw kopij. Raadpleeg bij twijfel de coördinator van de desbetreffende werkgroep.

De webversie van de NHT is ontdaan van persoons-informatie.

Roodborst paartje, pimpelmees neemt een bad - foto's Marijke Niquet

Voorwoord van de voorzitter

Lentekriebels

De lente ontwaakt met zacht ochtendlicht,
een sluier van dauw glinstert in zicht.
Knoppen barsten, nieuw en teer,
de wind fluistert: "Hier is de lente weer."

De zon beschijnt het groene gras,
terwijl t net nog winter was
De wereld gloeit in nieuw bestaan,
waar jonge dieren dapper gaan.

Overal klinkt een vrolijk lied,
de lente leeft, natuur geniet.
Een nieuw begin, zo fris en fijn,
vol jonge dieren, groot en klein.

De lucht geurt naar belofte en groen,
een wereld is klaar voor t nieuwe seizoen.
Alles herleeft, ontwaakt en lacht,
de lente is hier, vol kleur en kracht.

Linda van Meer

Kom mee wandelen in de mooiste natuurgebieden van Brabant!

De wandelingen duren tot ca. 12.00 uur. Trek aangepaste kleding aan zoals wandelschoenen en regenkleding. Neem eventueel mee: loepje, pen & notitieboekje, verrekijker, veldgids, proviand en drinken. Iedereen gaat mee op eigen risico. Kijkt u ook eens op onze Facebookpagina.

Startplaats carpoolplek: Parking hoek Zundertseweg/Rozenvendreef Roosendaal (Brasserie Lodge Visdonk). *Carpoolen is alleen mogelijk als vertrek vanaf de Lodge bij de excursie wordt vermeld.*

Excursie's

(Voor de meest actuele info zie onze website <https://roosendaal.knnv.nl> en/of uw mailbox.)

Datum: Zondag 6 april 2025

Gebied: Halsters Laag

Thema: Natte natuurplek

Tijd vertrek ter plaatse: 9.00 uur

Verzamelen ter plaatse: Bij Laageinde 26 een onverhard pad naar het oosten volgen, tot op het parkeerterrein van SBB. Hier start de wandeling.

Uw gids: Marike de Haan

Kledingadvies: Stevige wandelschoenen

Halsters Laag, foto Marike de Haan

Datum: Zondag 8 juni 2025

Gebied: Gastels Laag

Thema: Plant en dier op nat laagveen

Tijd vertrek Lodge: 8.30 uur

Tijd vertrek ter plaatse: 9.00 uur

Verzamelen ter plaatse: Parkeerplaats aan het eind van de onverharde zijweg van de Oudenboscheweg vlak voor Drie Weikes, rijdend richting Oudenbosch.

Uw gids: Guus Dekkers

Kledingadvies: Laarzen

Meereisbijdrage: € 2,-

Gastels Laag, foto Guus Dekkers

Datum: Zondag 27 april 2025

Gebied: Landgoed Luchtenburg

Thema: Oud landschap en beekdalen

Tijd vertrek ter plaatse: 9.00 uur

Verzamelen ter plaatse: Carpoolen vanaf Brasserie de Lodge Visdonk om 8:30 uur.

Meerijdprijs 7 euro.

Excursie start om 9:00 uur vanaf Luchtenburgseweg, Ulvenhout. Doorrijden tot bijna bij landgoed Luchtenburg.

Uw gids: Ad Hellemons

Datum: Zondag 29 juni 2025

Gebied: Buitenlust

Thema: Bomen en Phegeavlinder

Tijd vertrek ter plaatse: 9.00 uur

Verzamelen ter plaatse: Parkeerplaats tegenover Fort de Roovere, aan de Ligneweg (hoek Schansbaan/Ligneweg) Halsteren

Uw gids: Annemarie Weldring

Buitenlust, foto Annemarie Weldring

Vrijdag 23 mei - zaterdag 24 mei 2025
Wilde soortenweekend / Week van de biodiversiteit

Op 23 mei is ook de viering van het 80-jarig jubileum KNNV Roosendaal.

Biodiversiteitswerkgroep wandeling 27 maart

door Lia Kerstens

Aanwezig: Wim, Harm, Annemarie en Lia

Om 9.00 uur bij het T-Huis gestart met de wandeling, op zoek naar voorjaarsverschijnselen. We hebben de bosranden opgezocht en zijn langs de speeltuin terug gelopen.

Er zijn heel wat voorjaarsverschijnselen te bespeuren; naast het opzwellen van de knoppen aan takken van bomen en het uitlopen ervan, vinden we zoete kers in bloei en sleedoorn die massaal bloeit. Ook paardenbloem, kleine veldkers, paarse dovenetel en speenkruid staan in volle glorie te bloeien. We vinden zaailingen van esdoorn en beuk.

De insecten zijn ook wakker aan het worden; aardhommels vliegen laag over de grond op zoek naar een geschikte plek voor hun nest (of ze hebben al een nest en zijn ze op zoek naar de ingang er van).

Op een dode grove den vinden we een slijmzwam: het blijkt het zilveren boomkussen te zijn.

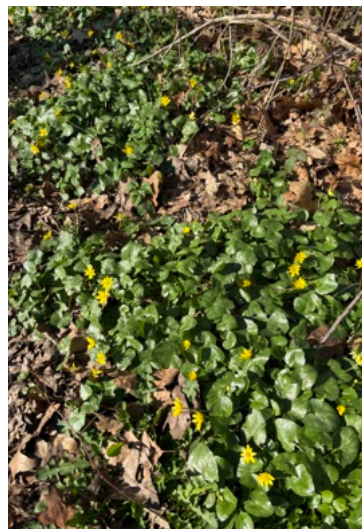
Boven ons horen we het gemiauw van een buizerd en zien we hem door de nog kale takken van de bomen door vliegen. Drie gaaien communiceren met elkaar. Er klinkt een waar vogelconcert in het bos: tjiftjaf, vink, koolmees, pimpelmees, roodborst, houtduif, merel, zwarte kraai, kauw, boomklever, groene specht, grote bonte specht.

Dan zien we achter een tak een zwarte staart... Zou het de zwarte specht zijn? We hebben hem al wel gehoord vanochtend. Of worden we in de maling genomen? En dan... vliegt hij weg! Jammer, een merel heeft ons gefopt.

Even verderop springt een eekhoorn weg en klimt in een boom. Hij heeft een vrij donkerbruine rug en een (bijna) witte buik. We kunnen hem redelijk lang volgen. Hij klimt via de takken van de boomkruinen naar andere bomen en het lijkt erop dat hij daar een nest heeft, maar dat weten we niet zeker. Hij laat zich niet meer zien. Als we bijna het bos uit zijn treffen we nog een eekhoorntje; deze is roodbruin van kleur.

Terug aangekomen bij het T-Huis zijn de kauwen druk bezig met het verzamelen van nestmateriaal. Ze brengen het naar hun nest waarvoor ze spechtengaten gebruiken.

We eindigen de wandeling met een kop koffie op het terras van het T-Huis waar het zonnetje heerlijk schijnt.

Speenkruid, foto redactie

Boomklever, Harm Geerligs

Zilveren boomkussen, foto redactie

Uitgestorven, maar waar?

Vera Vandenbulcke

Eind december 2022 wordt op het strandje bij de Bergse Diepsluis een schelp opgeraapt. Het is een mooie, grote en vooral gave grijze losse klep van een 2-kleppige. Deze klep zou niet misstaan in een stillevens met zeevruchten en fruit.

Bij nader toezien blijkt dat de schelp fossiel is en dat het slot toch wat nader onderzoek vergt.

Uiteindelijk blijkt dat het een *Eastonia rugosa* is, een diertje dat in onze streken is uitgestorven sinds het Eemien, een warmere periode tussen de laatste twee ijstijden (ca. 128.000-116.000 vóór Christus). Tegenwoordig klept ze nog lustig in de Atlantische Oceaan van Guinee tot Galicië en rond de Kaapverdische en Canarische eilanden in zand- en modderbodems bij waterdiepten tussen een 6 en 30 meter.

Deze schelp was duidelijk fossiel, dus het moet hier om een ouder exemplaar gaan. Er zijn vondsten in Engeland, Frankrijk en Italië in pleistocene lagen en in Nederland zijn enkele strandvondsten bekend, vooral uit West-Zeeuws-Vlaanderen en de Westerschelde.

Nu lag ze weliswaar op een strand, maar een redelijk nieuw strand. Het gaat hier dus om een klep die uit een diepere laag van de Oosterschelde is los gespoeld, ofwel een schelp die meegekomen is met zandsuppletie. Wie zal het zeggen?

Toch blijft het bijzonder de jas van een zo oude zeebewoner hier aan te treffen en in de hand te houden.

Bronnen:

Zeeuwse strandfossielen, 2016 KZGW, Middelburg. ISBN 978-94-92170-17-0

De fossiele schelpen van de Nederlandse kust, 2010 Nederlands Centrum voor Biodiversiteit Naturalis. KNNV uitgeverij. ISBN 978-90-5011-342-7

Eastonia rugosa, foto Vera Vandenbulcke

Nieuwe Europese Spin van het Jaar: boomzesoog

Vera Vandenbulcke

In spinnenland mag je best een afwijkend uiterlijk hebben om tot vedette van het jaar gekozen te worden: deze spin heeft maar zes ogen, de andere spinnen hebben er acht. En ze heeft een bijzondere jachttechniek en werkt heel anders met de poten dan andere spinnen. Het gaat de spinnenliefhebbers echter om een grotere bekendheid van deze kleine medebewoner van onze wereld te winnen: nieuwe waarnemingen brengen de verspreiding beter in beeld.

De boomzesoog is zowat overal aan te treffen: bossen, parken, houtstapels, puinhopen. Zelfs midden in Bergen op Zoom liet ze zich zien.

Ze bouwt een gaasachtige buis in spleten en scheuren, onder boomschors en bij u in de muur. Vanuit de ingang van de buis waaieren aparte draden uit. Die werken als struikel-draden. Een passerend individu doet de draad trillen, de spin weet precies aan welke kant de prooi zich bevindt en schiet met vier poten naar voren naar buiten, grijpt haar maaltje en trekt het naar binnen. Na zonsondergang zit de spin vooraan in haar buisnestje en vangt zo argeloze voorbijgangers. Hoe simpel kan het leven zijn.

Bron: Natuurpunt Nieuws 07-02-2025

Boomzesoog, foto Gerrit Groeneweg

Bron beide artikelen: *De Groene Wijzer*, maart 2025, IVN Groenezoom

FOTOWERKGROEP

De fotowerkgroep komt één keer per maand bij elkaar om foto's te delen en te bekijken.

Daar bij worden de foto's bekeken die volgens de opdracht van die maand zijn gemaakt, en we gaan ervan uit dat de foto's ook korte tijd ervoor zijn gemaakt.

We proberen de fotografen uit te dagen om ook wel eens foto's te maken waar ze zelf minder snel zelf voor zouden kiezen. Zo kun je je uitdaging vinden in het uitoefenen van je hobby.

Over het algemeen zullen de onderwerpen binnen de natuur te vinden zijn, maar soms moet je wel eens "out-of-the-box" gaan. Voor de komende maand is namelijk het thema Licht. Hierbij werden we door Marijke en Frank begeleid om met behulp van een tablet en andere accessoires licht te vangen samen met kleur. Niet iedereen die van natuurfotografie houdt zal hier zijn ei in kwijt kunnen, maar het is wel een uitdaging om dan op een andere manier met licht te spelen. De resultaten van deze opdracht zullen in april te bewonderen zijn.

De opdracht van maart was '**Macro**'. Hiervoor werd door Guus een presentatie gegeven en aan de hand van de tips in deze presentatie werden hele mooie foto's aangeleverd.

De foto's in dit artikel zijn van Ankie Dockx, Daphne van Hooijdonk, Frank Linssen, Frank Visch, Hanneke Oosterlee, Harm Geerligs, Leo van Zitteren, Marijke Niquet, Miguel Buckens en Linda van Meer.

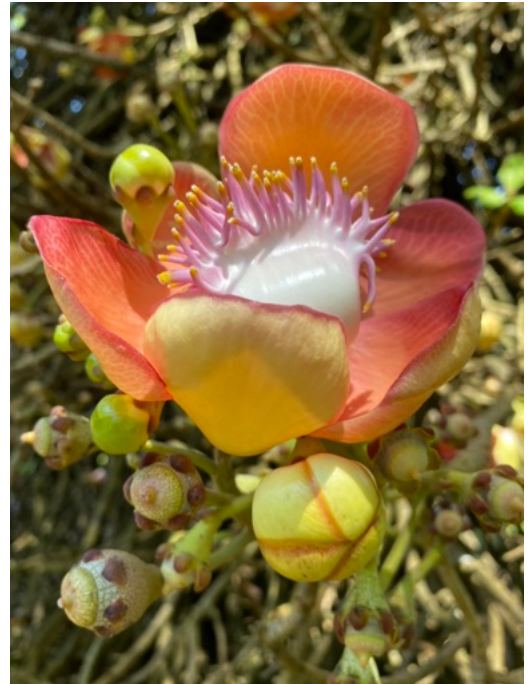
Frank V.

FOTOWERKGROEP

Ankie, Miguel, Daphne

FOTOWERKGROEP

Frank L.
Ankie, Harm
Daphne

FOTOWERKGROEP

FOTOWERKGROEP

Hanneke
Frank L.
Marijke

FOTOWERKGROEP

Marijke
Frank V.
Harm

Modern? bosbeheer, de praktijk

Guus Dekkers

Vrijdagochtend 6 december krijgen we een cadeautje van Gijs van de Sande. Hij en zijn stagiair Nathan van Rosmalen nemen ons namelijk mee op een ontdekkingstocht door landgoed Lievensberg. Gijs is adviseur bosbeheer in het gebied en zorgt dat in opdracht van de Gemeente Bergen op Zoom het landgoed op een natuurvriendelijke manier wordt beheerd. Zijn enorme kennis en praktijkervaring hebben niet alleen de gemeente overtuigd van zijn ideeën voor het gebied maar dat doen ze ons ook al heel snel.

Bij het vertrek van de parkeerplaats zien we al meteen een aantal plastic kokers met jonge aanplant erin. Over het hele gebied worden veel (honderden) loofbomen aangeplant, hazelaar, Gelderse roos, esdoornsoorten, tamme kastanje, haagbeuk, ratelpopulier en fladderiep. Het plastic werkt als een minikasje en de boompjes reageren daar goed op. Gijs: *"We zijn nog volop zoekende naar bioafbreekbare of andere alternatieven. Dit jaar gaan we ook massaal met bamboestokken en schapenwol experimenteren."* (Dat schijnt voor reeën onaangenaam te ruiken.) De aanplant staat tussen kleine eiken die volgens de opgevraagde plantgegevens al meer dan 90 jaar oud zijn en blijkbaar een arm leven hebben geleefd.

Foto 1 Kleinschalige dunning en aanplant van hazelaar

Foto 2 Dood hout met boeiend schimmel- en insectenleven

Foto 3 Aanplant wordt beschermd tegen het vegen van reeën

De nieuwe aanplant is gestart nadat het gebied, bekostigd door provinciale subsidies, met behulp van helikopters is bestrooid met steenmeel. Steenmeel zorgt er voor dat de bodem die heel arm is aan basen wordt verrijkt en de zuurgraad ietwat vermindert. De sterke verzuring en het uitloggen van de bodem door eiken, dennen, stikstofdepositie en voorheen zure regen wordt hierdoor (hopelijk) een halt toegeroepen. De nieuwe aanplant zorgt voor stabilisatie van de basensamenstelling en verbetering van de strooisel en humuslaag.

Wat opvalt is dat de aanplant en de er aan voorafgaande dunning van het bos op kleine schaal, pleksgewijs wordt uitgevoerd. Lang niet alle exoten worden verwijderd, op Lievensberg is ruimte voor Amerikaanse eik en Amerikaanse vogelkers, al is dat in beperkte mate en gemengd met veel inheemse soorten. Een belangrijk devies is klimaatbestendigheid en daarin misstaan gevestigde exoten allerminst. Net als trouwens de aangeplante haagbeuk en tamme kastanje.

Andere kleinschalige ingrepen die we ontdekken zijn het ringen van grote bomen voor de stimulans van dood staand hout en het vrijzetten van toekomstbomen door naaste of omringende bomen en struiken te verwijderen. Gijs wijst ons er op dat het beheer vooral gericht is op

stimuleren en wegzetten van een levenskrachtige onderetage van het bos. Hierin staan spontaan veel lijsterbes, berk en vogelkers. Zij maken in de nabije en verre toekomst de weg vrij voor de grote bosbomen als eik en tamme kastanje.

Wat ons min of meer verrast, is dat het beheer, behalve dat het gericht is op biodiversiteit en stabiliteit, er ook heel sterk gefocust wordt op productie. Hoewel natuurbos veel meer subsidie oplevert dan productiebos heeft Gijs de gemeente weten te overtuigen van de toegevoegde waarde van nichemarkten die de houtoogst uit het gebied in de toekomst kan bedienen. Hoewel de opbrengst slechts 600 kuub per jaar is (in ca 50 ha), wordt er hout geleverd voor fineer, timmerhout en niche toepassingen van onder andere lijsterbes. Gijs: *“Het werken aan klimaatbestendige, biodiverse bossen is momenteel de belangrijkste uitdaging voor het bos. Omvormen naar natuurbos lijkt daarvoor de logische weg, maar hout gaat in de toekomst een erg belangrijke duurzame grondstof worden. Als we ons nu alleen focussen op biodiversiteit ontnemen we onze kinderen de mogelijkheid om duurzaam hout te oogsten uit het bos.”*

Een blauwe stip op een boom geeft aan dat dit een toekomst-boom is. Afhankelijk van de kwaliteit van de stam wordt deze boom bestemd voor productie. Mooie rechte stammen leveren kwaliteitshout en geld. Andere toekomstbomen kunnen echter kromme en knoestige stammen hebben. Deze mogen lang leven en ook nog vergaan in het bos. Het streven is om vooral kostenneutraal te blijven werken. Een gezond en toekomstbestendig bos zal dat zeker mogelijk maken.

Er zijn een paar bijzonderheden en voor de bosbouw gunstige omstandigheden in het landgoed. De nabijheid van de stad en de vele loslopende honden maken het onaantrekkelijk voor reeën. En hoewel een aantrekkelijke soort toch ook een knagende factor bij de aanplant van nieuwe boompjes. Een ander voordeel bij het beheer is het kleine aandeel Amerikaanse vogelkers en Drents krentenboompje. De oorzaak hiervan is niet helemaal duidelijk maar waarschijnlijk is nooit grootschalig geoogst of geplant en is het grootste deel van het gebied al eeuwen bos en heide en hebben deze soorten nooit de kans gekregen door massale ontginning. Zie hier een van de vele voordelen van kleinschalige beheer.

Toch heeft Gijs hier prangende onderzoeksvragen over. Ook wil hij graag een oproep doen om het gebied, dat toch een soort van paradepaardje is van modern bosbeheer, beter te inventariseren. Zo is hij erg benieuwd naar bijvoorbeeld de vogelstand en de paddenstoelen van het gebied, maar ook informatie over alle andere soortgroepen zijn hem van harte welkom. Zijn er KNNV-ers die het leuk zouden vinden om hier te inventariseren? Gijs en Nathan bedankt voor het delen van jullie boeiende ervaringen en kennis.

Tekst en foto's Guus Dekkers

Specialist: Gijs van de Sande, adviseur in bosbeheer en ecologie, www.bosennatuur.eu.

Nota Bene: Gijs merkt op dat de term modern bosbeheer niet helemaal correct is, na een lange periode van weinig natuurlijke plantagebouw, zijn het vooral oude praktijken die we weer op hun waarde schatten en uitgevoerd worden. Iets wat Houtvester Van Schermbeeck al begin 20e eeuw probeerde te introduceren in het Mastbos bij Breda.

Foto 4 Zomereik, toekomstboom voor houtproductie

Foto 5 Nathan en Gijs bij een toekomstboom (lijsterbes met blauwe stip), een geringde den en dood hout dat mag blijven liggen.

Boekbespreking

door Vera
Vandenbulcke

Kenneth F. Rijsdijk

HEG; een behaaglijk landschap voor mens en natuur

De ondertitel van dit boek: “een behaaglijk landschap voor mens en natuur” trok mijn aandacht. Want ja, waar zie ik nog een heg of haag? Bij mij in de buurt worden hagen en hegjes nogal eens vervangen door ijzeren hekjes in versteende voortuinen. In de achtertuinen staan vaak de standaardschuttingen geleverd door een prima bedrijf aan de Steenbergseweg. Niks mis mee, maar de groene hagen van zo’n veertig jaar geleden zijn meestal verdwenen. Toegegeven, een heg neemt plaats in en vereist onderhoud in een toch altijd al te kleine achtertuin.

Die omslag is volgens de auteur in heel Nederland te zien. Een eeuw geleden stond er meer dan 200.000 strekkende kilometer heg in ons land, waarvan tegenwoordig minder dan 30 procent over is. En nog steeds worden heggen opgeruimd. Het is nu zelfs zo ver, dat er in de bebouwde kom vaak nog meer heg te zien is dan op de boerenbuiten.

“Ja, dat is erg”, betoogt de schrijver. In dit kleine boekje wordt ons duidelijk uitgelegd dat een heg belangrijk is voor de biodiversiteit, om ons te beschermen tegen wind- en watererosie en overstromingen en om ons welbehagen te schenken in een kleinschalig landschap. Verder legt de schrijver ook een duidelijke relatie tussen heggen en het verminderen van de verspreiding van pesticiden en mens-dier overdrachtelijke ziekten.

Een heg in agrarisch gebied is een zegen voor de omgeving. In en onder de heg vinden bodemdieren van alle slag, vogels en kleine zoogdieren een veilig thuis. Daarmee fungeert de heg ook als verbindingzone voor de bewoners door het landschap heen.

De bodem onder de heg is beter waterdoorlatend dan die op het veld. Daarmee wordt de water-huishouding ter plaatse beter geregeld. De heg houdt ook klei en zand van de bodem vast, die anders door water of wind zouden weggevoerd worden, dus minder erosie.

Het probleem met de heg bij de boer is hetzelfde als bij mij in de kleine achtertuin: ze nemen plaats in. Dus verdwijnen de heggen uit het landschap. Bij de grote ruilverkaveling uit de vorige eeuw ging de moderne grootschalige landbouw van start, helaas zonder heggen en ze zijn ook niet meer teruggekomen. Met alle gevolgen van dien.

De schrijver heeft een meeslepend pleidooi voor meer heggen in zijn boek neergelegd. Het enthousiasme spat ervan af en tegelijk ga je je afvragen of er nog wel heggen bij jou in de buurt zijn.

Daarom wil ik alle lezers vragen, om tijdens hun wandelingen te noteren waar ze op de Brabantse Wal heggen zien. Het gaat hier om heggen bestaande uit struiken en bomen, hakhoutwallen, begroeide aarden en stenen wallen. Geef aan waar ze groeien en schat ongeveer de lengte ervan. Als je nog kan zeggen wat er precies in staat, des te beter. Braamstruiken tellen ook mee. Buitengebied, bebouwde kom, allemaal goed.

Laat het ons weten! Mail naar redactie@roosendaal.knnv.nl.

Misschien willen we allemaal wel weer een dicht gevlochten heg rond ons terrasje!

HEG door Kenneth F. Rijsdijk.

Uitgegeven bij Noordboek in 2022, 110 blz.

ISBN 978 90 5615 9245

Wat is en wat doet de KNNV afdeling Roosendaal?

KNNV Roosendaal is opgericht op 28 april 1945. De Koninklijke Nederlandse Natuurvereniging (KNNV) is een vereniging voor actieve natuurliefhebbers en -beschermers.

Onze doelen

De natuur is alles wat leeft, groeit en bloeit. De KNNV is een vereniging die actief in en met de natuur bezig wil zijn: met natuurbeleving, -studie en -bescherming. Door anderen mee te nemen op onze voortdurende ontdekkingsstocht, willen we liefde voor de natuur opwekken en de kennis erover vermeerderen.

Bestuur

Voorzitter

Linda van Meer

Tel.

voorzitter@roosendaal.knnv.nl

Secretaris

Guus Dekkers

Tel.

secretaris@roosendaal.knnv.nl

Penningmeester en Ledenadministratie

Johan de Graaf

Tel. penningmeester@roosendaal.knnv.nl

Natuurbeschermingssecretaris

Jos van den Berg

Tel.

nbsecretaris@roosendaal.knnv.nl

Algemeen bestuurslid

Vacant

Contact KNNV afdeling Roosendaal

Dennescheerderdreef 11, 4707 PK Roosendaal

Bankrekening: NL64 INGB 0005 2527 76

e-mail: info@roosendaal.knnv.nl

Website: www.knnv.nl/roosendaal

Excursiecommissie

Geert Engelen

Tel.

excursiecommissie@roosendaal.knnv.nl

Beheer website

Guus Dekkers

webmaster@roosendaal.knnv.nl

Persberichten

Annette Nelen

Redactie & PR-commissie

Annemarie Weldring

redactie@roosendaal.knnv.nl

FLORON district 18 Noord-Brabant Markiezaat, districtcoördinator

Petra van der Wiel - van den Dool

Contactpersonen werkgroepen

Insectenwerkgroep

Jack Huijps

Tel.

Beheerwerkgroep

Bernadet Adriaenssens

Tel.

Mossenwerkgroep

Petra van der Wiel

Vogelwerkgroep

Jan van den Berg

vogelwerkgroep@roosendaal.knnv.nl

Amfibieën- en vissenwerkgroep

Bernadet Adriaenssens

Tel.

Fotowerkgroep

Linda van Meer

Tel.

fotowerkgroep@roosendaal.knnv.nl

Plantenwerkgroep

Hans Backx en Petra van der Wiel

Tel. (Hans)

Paddenstoelenwerkgroep

Marike de Haan - Zaalberg

paddenstoelenwerkgroep@roosendaal.knnv.nl

Zoogdierenwerkgroep

zoogdierenwerkgroep@roosendaal.knnv.nl

Biodiversiteitswerkgroep

Guus Dekkers

Tel.

biodiversiteit.roosendaal@gmail.com